

Заједница судија и контролора
Рукометног савеза Србије

ИХФ Публикација 2011

Правила игре 2010

ДОПУНЕ И ТУМАЧЕЊА 2012

Приредили:

ЖИВАН СТАКИЋ
др МИРОСЛАВ ЈАНКОВИЋ

РАЗЈАШЊЕЊА (2011) Међународних правила игре

Комисија ИХФ-а за Правила игре (PRC IHF) у сарадњи са ИХФ експертима за правила игре размотрила је сва претходна тумачења и објединила информације и објашњења која су садржана у овој публикацији. Нека ранија објашњења су одстрањена.

Замена играча и званичника (Правила 4:1 – 4:2)

У случају да екипа није исцрпла максимални број играча (Правило 4:1) или званичника (Правило 4:2) дозвољено је применити правило:

- ✓ накнадно пријавити играча (већ пријављеног) као званичника,
  - ✓ накнадно пријавити званичника (већ пријављеног) као играча,
- до краја утакмице (укључујући и продужетке).

Максимални број играча, односно званичника, не сме бити прекорачен. Изворна функција играча или званичника брише се у записнику утакмице. Није дозвољено заменити играча или званичника у његову изворну функцију која је у међувремену избрисана. Осим тога, није дозвољено избрисати учесника који има одређену функцију како би се извршила замена у складу са максималним допуштеним бројем. Није дозвољено пријавити једно лице и као играча и као званичника.

ИХФ, као и континенталне и националне федерације, имају право различито уредити прописе у њиховој сфери надлежности.

Прогресивне казне у случајевима промене функције (опомена, искључења на 2 минута) сматраће се као личне казне и за играча и за званичника ("кумулативни" принцип").

Замена играча (Правило 4:4)

Играчи увек треба да излазе и улазе на терен преко линије за измене своје екипе. Повређени играчи који напуштају игралиште када је време заустављено су изузети. Ови играчи не смеју бити присиљени да напусте игралиште преко линије за замену, уколико је јасно да им је потребна медицинска помоћ у оквиру простора за замену или у свлачионицама. Осим тога, судије могу дозволити играчу који улази као замена да уђе у терен пре него што је повређени играч изашао, како би прекид трајао што краће.

Прекобројни играчи (Правило 4:6 став 1)

Ако прекобројни играч направи неправилну замену, биће искључен на 2 минута. Уколико није могуће идентификовати играча који је начинио грешку, треба предузети следеће радње:

- ✓ Делегат или судије захтеваће од руководиоца екипе да именује играча који је начинио прекршај,
- ✓ Именованом играчу биће изречена лична казна - искључење на 2 минута,
- ✓ У случају да руководилац екипе одбије да именује играча који је начинио грешку, делегат или судије одредиће играча који је у то време био на терену, и њему ће бити изречена лична казна - искључење на 2 минута.

Напомена: Само играчи који су се налазили на терену у тренутку када је игра прекинута могу бити именовани и, према томе, кажњени за начињени прекршај. Голман (играч на позицији голмана) не може бити одређен као "окривљени" играч.

Уколико је "окривљеном" играчу то треће искључење на 2 минута, биће дисквалификован према Правилу 16:бд.

Заштите за лице и колено (Правило 4:9)

Све врсте заштита за лице и главу без обзира на величину су забрањене. Не само комплетне маске, већ и заштите које покривају само делове лица су забрањене. Федерацијама и судијама није дозвољено да одобре било какве изузетке.

Заштита за колено направљена од чврстих и масивних материјала је забрањена. Међутим, заштита направљена од меканих материјала или посебне траке које с истим циљем пружају безбедно и модерно алтернативно решење су дозвољене.

Ово правило је уведено на препоруку Медицинске комисије ИХФ-а.

Погледати додатно објашњење (препоруке за реаговање судија и делегата).

Лепак (Правило 4:9)

Дозвољена је употреба лепка. Лепак је дозвољено држати ("чувати") на патикама. То не угрожава здравље противника.

Међутим, није дозвољено држање ("чување") лепка на рукама или зглобовима. То угрожава здравље противника, јер лепак може допрети до очију или лица играча. Према правилу 4:9 ова пракса није дозвољена.

Континенталне и националне федерације имају право да одреде додатна ограничења у њиховој сфери надлежности.

Помоћ повређеном играчу (Правило 4:11)

У ситуацијама када је неколико играча истог тима повређено, нпр. због судара, судије, односно делегат, могу одобрити додатним квалификованим лицима улазак у терен у циљу пружања помоћи повређеним играчима. Осим тога, судије и делегат надгледају медицинске раднике којима је одобрен улазак у терен.

Повређени голман (Правило 6:8)

Голман је погођен лоптом у игри и није у стању да реагује. Генерално у таквим случајевима заштита голмана мора бити приоритет. У случајевима наставка игре могуће су различите ситуације:

А/ Лопта прелази аут линију, гол аут линију, или, лежи или се котрља унутар голмановог простора.

Исправна примена правила: Игру одмах прекинути, а наставити је аутом или голмановим бацањем, у зависности од ситуације која одговара прекиду;

Б/ Судије су прекинуле игру пре него што је лопта прешла аут или гол аут линију, односно пре него што је лопта "крнула" да лежи или се котрља у голмановом простору.

Исправна примена правила: Игру наставити бацањем које одговара ситуацији у тренутку прекида.

Ц/ Лопта је у ваздуху изнад голмановог простора.

Исправна примена правила: Сачекати једну до две секунде док лопта не дође у посед једног тима, затим прекинути игру, а наставити је слободним бацањем за екипу која је "освојила" лопту.

Д/ Судија "свира" у тренутку док је лопта још у ваздуху.

Исправна примена правила: Игру наставити слободним бацањем за екипу која је последња имала лопту у поседу.

Е/ Лопта се одбије од голмана који није способан да реагује на акцију нападача.

Исправна примена правила: Игру одмах прекинути, а наставити је слободним бацањем за екипу која има лопту у поседу.

Напомена: У оваквим случајевима седмерац никада није могућа опција. Судије "намерно" прекидају игру због заштите голмана. Због тога, овде се не ради о "неоправданом звиждуку" према правилу 14:1б.

Кораци, повлачење стопала (Правило 7:3)

Коментар се сматра превазиђеним. Међутим, тумачење правила остаје непромењено, у случају када играч "привуче" другу ногу не сматра се да је начинио још један корак.

Кораци, почетак вођења (Правило 7:3)

Сходно правилу 7:3 ц,д спуштање ноге по први пут после примања лопте током скока на сматра се кораком (тзв. "нулти корак"). Како год, "примање лопте" значи примање додавања.

Вођење и хватање лопте у ваздуху током скока не сматра се као "примање лопте" сходно правилима. Спуштање ноге после вођења се, зато, без изузетка, сматра кораком.

Интервенција прекобројног играча или званичника (Правила 8:5, 8:6, 8:9, 8:10)

У ситуацијама када прекобројни играчи, или званичници интервенишу, одлука о казни и наставку игре подлеже следећим критеријумима:

- ✓ играч или званичник
- ✓ спречавање јасне ситуације за постизање гола

Узевши у обзир ове критеријуме, могу се догодити следеће ситуације:

А/ Током јасне ситуације за постизање гола прекобројни играч (који није никога заменио) је "активно присутан" на терену.

Исправна примена правила: Седмерац, дисквалификација са пријавом

Б/ Погрешна замена: мерилац времена / делегат "свирају" за време јасне ситуације за постизање гола.

Исправна примена правила: Седмерац, искључење на 2 минута.

Ц/ Током јасне ситуације за постизање гола званичник улази на терен.

Исправна примена правила: Седмерац, дисквалификација са пријавом.

Д/ Званичник улази на терен, али нема јасне ситуације за постизање гола.

Исправна примена правила: Слободно бацање, прогресивно кажњавање.

Даље поступање, после дисквалификације са пријавом (Правила 8:6, 8:10)

Избор прогресивних казни се значајно променио у последњем издању Правила игре. Врло неуобичајени (ретки) случајеви искључења до краја игре због физичког напада су замењени дисквалификацијом са пријавом.

Критеријуми за ову нову, највећу могућу казну, су прецизирани у правилима 8:6 (тзв. "врло груби прекршаји") и 8:10 (тзв. "врло грубо неспортско понашање").

Ради последица казни, према правилу 8:6 или 8:10, током игре, да би се начинила разлика од казни у складу са правилима 8:5 и 8:9 (дисквалификација без пријаве), ИХФ је додао следеће додатне одредбе за оба правила:

"Они морају поднети писани извештај после утакмице, како би надлежни орган био у позицији да донесе одлуку о даљим мерама."

Ова додатна одредба ствара принцип да надлежни орган одлучује о даљим мерама. Текст правила "... у позицији" се никако не може тумачити као слобода одлучивања надлежног органа, у случајевима када се даље мере предузимају. То би значило промену чињеница које су судије утврдиле. Било какво повећање казне дисквалификације не би требало помињати у извештају намењеном ИХФ-у, те стога даље (објашњење) није неопходно.

Критеријуми за дисквалификацију без пријаве / са пријавом (Правила 8:5, 8:6)

Следећи критеријуми помажу у спознаји разлике између правила 8:5 и 8:6:

А/ Шта дефинише "посебну несмотреност (безобзирност)"?

- ✓ напади (физички) и акције сличне таквом нападу
- ✓ немилосрдна или неодговорна акција, без смисла за пристојно понашање
- ✓ неконтролисано ударање
- ✓ злонамерне акције

Б/ Шта дефинише "посебну опасност"?

- ✓ акција против незаштићеног противника
- ✓ изузетно ризичне и озбиљне акције угрожавања здравља противника

- Ц/ Шта дефинише "смишљену акцију"?
- ✓ намерно и свесно почињене злонамерне акције
  - ✓ намерно деловање на тело противника искључиво са циљем спречавања акције противника
- Д/ Шта дефинише "злонамерне акције"?
- ✓ подмукла и скривена реакција против незаштићеног противника
- Е/ Шта дефинише "без икакве повезаности са ситуацијом у игри"?
- ✓ акције почињене далеко од играча који имају лопту у поседу
  - ✓ акције без икакве повезаности са тактиком

**Неспортско понашање за које се налаже
тренутно изрицање 2 минута искључења (Правило 8:8а)**

- а) Бучан протест са енергичном гестикулацијом или провокативно понашање.

Упоредјујући енглеску верзију Правила игре са верзијом на француском, односно немачком језику, Комисија ИХФ за правила игре (PRC IHF) је закључила да горе поменуто правило дозвољава различита тумачења. Зато је овде и наглашено да је провокативно понашање ново питање које треба решавати одвојено.

Пљување (Правила 8:9, 8:10а)

Пљување на некога сматра се као акција слична физичком нападу и мора бити кажњено у складу са 8:10а (дисквалификација са пријавом). Разлика између "погодити особу" (казна према правилу 8:10а) и "не погодити особу" (покушај, казна према правилу 8:9), која је раније уведена, остаје непромењена.

Последњи минут (Правила 8:10ц, 8:10д)

"Последњи минут игре" се односи и на регуларно време трајања игре (крај другог полувремена), а исто тако и на "друга полувремена" продужетака.

Непоштовање раздаљине (Правило 8:10ц)

Непоштовање прописане удаљености доводи до дисквалификације са пријавом ако бацање током последњег минута утакмице не може бити изведено. Уколико је бацање изведено, па блокирано од стране играча који стоји преблизу, примењиваће се нормална прогресивна казна током последњег минута утакмице.

Дисквалификација током последњег минута утакмице (Правило 8:10д)

У случају дисквалификације према правилу 8:5 током последњег минута утакмице, само прекршаји према правилу 8:6, коментар (прекршаји који за циљ имају да се спречи постизање гола) доводе до дисквалификације са пријавом (према 8:10ц).

Дисквалификација голмана у складу са правилом 8:5 (напуштање голмановог простора) не повлачи додатну пријаву. То се једино може догодити у последњем минути утакмице под условом да се односи на прекршај према Правилу 8:5а-ц.

Додатна правила која се односе на Правило 13:1а и 13:16

Правила игре из 2010. потпуно раздвајају Правило 8 на "прекршаје" (8:2 - 8:6) и "неспортско понашање" (8:7 - 8:10). Да би се избегли неспоразуми у погледу исправног наставка игре после неспортског понашања које је кажњено, 8:7 је подведено под Правила 13:1а и 13:16.

Појам "предност" током неправилне замене (Правила 13:2 и 14:2)

Према Објашњењу 7А став 1, мерилац времена (или делегат) мора тренутно прекинути игру, без обзира на принцип "предности" према Правилу 13:2 и 14:2. Према Правилу 13:2 игра мора бити моментално прекинута чак и да је погрешна замена уочена од стране судија.

Да би се избегли евентуални неспоразуми, Комисија ИХФ за правила игре (PRC IHF) прецизније наводи у Објашњењу:

Мерилац времена (или делегат) и судије морају моментално прекинути игру у случају прекршаја Правила 4:2-3 и 4:5-6, без обзира на појам "предности" према Правилима 13:2 и 14:2

Дисквалификовани играчи / званичници (Правило 16:8)

Дисквалификовани играчи и званичници морају напустити игралиште и простор за замену одмах и не смеју имати било какав контакт са својим тимом после тога.

У случају да судије препознају други прекршај почињен од дисквалификованог играча или званичника после наставка игре, морају то пријавити у извештају.

Није могуће, међутим, у тим случајевима, продужити казну за време игре против дисквалификованих играча или званичника, те стога њихово понашање ван терена не може довести до смањења броја играча на терену (тзв. "редукција"). Ово, такође, важи и у случају да дисквалификовани играч ступи у терен.

Измене и допуне

Следеће измене и допуне су усвојене од стране ИХФ-а, уз одговарајућа тумачења дата од стране Заједнице судија и контролора Рукометног савеза Србије, која се примењују у такмичењима под ингеренцијом Рукометног савеза Србије:

Правило 2:1

Напомена у вези са паузом између два полувремена (у националним такмичењима под окриљем РСС-а пауза и даље траје (остаје) 10 минута).

Правило 2:10 / Објашњење бр. 3

Свака екипа има право на 3 једноминутна тајм-аута у току регуларног времена игре, али не и током продужетака.

Нису дозвољена више од 2 (два) екипна тајм-аута у сваком полувремену регуларног трајања утакмице.

Између два екипна тајм-аута једне екипе, лопта мора бити најмање једном у поседу друге екипе.

Три зелена картона, носеће бројеве 1, 2 и 3 и имаће их обе екипе. Екипе ће добити картоне са бројевима 1 и 2 у првом полувремену, а картоне 2 и 3 у другом полувремену, ако нису користили више од једног екипног тајм-аута у првом полувремену. У случају да су користили два екипна тајм-аута у првом полувремену, добиће само картон са бројем 3 у другом полувремену.

У последњих 5 минута регуларног времена утакмице, дозвољен је само један екипни тајм-аут по екипи.

Правило 4:1 (став 1)

Екипа се састоји од највише 16 играча.

Правило 17:11, први став се мења и гласи:

Одлуке донете од стране судија или делегата на темељу њихових опажања чињеница, или њихове пресуде, су коначне.

Додатак:

Препоруке за реаговање судија и делегата у вези забране коришћења заштитне маске за лице.

ЕВИДЕНТИРАЊЕ КАЗНИ У ЗАПИСНИКУ СА УТАКМИЦЕ

Серијске (узастопне) казне изречене играчима (две или више узастопних казни пре наставка игре) евидентирају се у записнику утакмице на тај начин што се бележе само оне казне којима се одређује период издржавања казне.

У принципу, то значи да се, на пример, ако се изрекну серијски (узастопно) казна опомене а затим и казна искључења на 2 минута, евидентира ("признаје") само казна искључења на 2 минута (претходно изречена опомена се потири, те остаје могућност даљег коришћења те казне - опомене у фонду казни одређене екипе).

Уколико се изрекну серијски (узастопно), на пример, казна искључења на 2 минута па потом додатна казна искључења на 2 минута, а затим и дисквалификација (са пријавом), евидентирају се искључење на 2 минута и дисквалификација (са пријавом) (екипа у наставку игра редукована за једног играча у трајању од 4 минута).

Овај принцип евидентирања односи се само на серијске (узастопне) казне изречене играчима.

Све казне изречене званичницима обавезно се евидентирају у записнику.

Дисквалификације које повлаче пријаву (према Правилу 8:6, односно 8:10) обележавају се у записнику тако што се минут и секунд када су изречене заокружује.

ПРЕПОРУКЕ ЗА РЕАГОВАЊЕ СУДИЈА И ДЕЛЕГАТА У ВЕЗИ ЗАБРАНЕ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИТНЕ МАСКЕ ЗА ЛИЦЕ

Комисија ИХФ за правила игре (IHF PRC) редовно добија захтеве за тумачење, па чак и за одобравање изузетака у вези одређених врста заштитних маски за лице, иако додатне напомене садржане у "Разјашњењима 2011" недвосмислено налажу потпуну забрану коришћења маски за лице.

Уопштено говорећи, главни аргумент оних који постављају то питање или то захтевају је њихово мишљење (поткрепљено приложеним одговарајућим сликама), којим објашњавају да коришћење заштитне маске за лице не представља опасност по здравље играча. Ипак, Медицинска комисија ИХФ укључује све врсте и величине заштитних маски за лице у својој препоруци о забрани такве опреме. Према томе, не постоји могућност за даља тумачења, чак и ако заштитне маске не представљају опасност по друге.

Међутим, повремено се долази до сазнања да се поједине екипе или играчи позивају на наводно непостојање опасности по друге, у намери да прекрше важећу забрану коришћења маски за лице, а све како би изазвали додатне проблеме судијама / делегатима у погледу доношења одговарајући одлука по том питању.

У вези с тиме, Комисија ИХФ за правила игре (IHF PRC) даје следеће препоруке за судије и мериоце времена / делегате, у намери да исправи, боље рећи "појасни" одредбе прописане Правилем 4:9 и 17:3 став 2, односно напомене садржане у "Разјашњењима 2011".

Играч који носи заштитну маску намерава да учествује у игри!

Одлуке које доносе судије највише зависе од тренутка првог, и када је то применљиво, наредних препознавања неправилности.

У случају да је неправилност примећена први пут, играча који је прекршио правило и руководиоца екипе треба упозорити на забрану коришћења маске за лице. "Окривљеном" играчу треба рећи да отклони неправилност, и биће му дозвољено да учествује у игри уколико то учини. Уколико је играч први пут упозорен, не треба му се изрећи лична казна.

Ако играч није отклонио неправилност и поред упозорења, прво следеће препознавање неправилности се третира као "теже" неспортско понашање и мора бити кажњено искључењем на 2 минута према Правилу 8:8а (осим за изузетке од Правила, видети ситуацију 1.2 у даљем тексту). У наставк, играч се поново позива да отклони неправилност.

Уколико се неправилност утврди и други пут, такав поступак ће се сматрати "озбиљним" неспортским понашањем, па ће "окривљени" играч бити дисквалификован (без пријаве) према Правилу 8:9.

Према мишљењу Комисије ИХФ за правила игре (IHF PRC) могу се догодити следеће ситуације, које пре могу бити хипотетичке:

- 1.1 Ако је прекршај у складу са Правилу 4:9 уочен пре почетка утакмице (током загревања), играч и руководилац екипе морају бити обавештени о забрани, сагласно са Правилу 17:3 став 2.

Играча треба обавестити да скине заштитну маску (Правило 4:9, Разјашњења 2011).

Играча и руководиоца екипе треба обавестити да, ако се прекршај у складу са Правилу 4:9 понови, сматраће се као неспортско понашање, те ће сагласно Правилу 17:5 став 2, и "коришћењем" 8:7, за резултат имати прогресивно кажњавање за играча према Правилу 8:8а или 8:9.

- 1.2 У случају да играч са заштитном маском ступи на терен на почетку утакмице, игра не сме почети.

Играч који је начинио прекршај ће бити опоменут, сагласно Правилу 16:11 став 2 тачка а).

Играч са заштитном маском мора да напусти терен.

Он може учествовати у игри само ако одстрани заштитну маску.

- 1.3 У случају да играч са заштитном маском ступи на терен током игре, судије или мерилац времена / делегат морају одмах дати тајм-аут и прекинути игру због могуће опасности угрожавања других играча. У складу са 8:8а (провокативно понашање) играч који је начинио прекршај биће кажњен са 2 минута искључења (16:3ф).

Играч, на тај начин, мора да напусти терен и одстрани заштитну маску.

Играчу ће, потом, бити дозвољено да учествује у игри тек после истека казне од 2 минута искључења, с тим да је одстранио маску.

Утакмица ће се наставити са слободним бацањем за противнички тим у складу са 13:1а (или седмерцем у случају да је игра прекинута у јасној ситуацији за постојање гола; 14:1а).

- 1.4 У случају да играч други пут током игре ступи на терен са заштитном маском, судија или мерилац времена / делегат морају одмах дати тајм-аут и прекинути игру због могуће опасности угрожавања других играча.

Наведени поступак играча ће се сматрати грубим неспортским понашањем према Правилу 8:9.

Играч ће бити кажњен дисквалификацијом према Правилу 16:6б.

Одредбе наведене у Правилу 16:7 и 16:8 ставови 1 до 4, служе ради бољег схватања поступка.

Утакмица ће се наставити са слободним бацањем за противнички тим у складу са 13:1а (или седмерцем у случају да је игра прекинута у јасној ситуацији за постојање гола; 14:1а).

- 2.1 У случају да неправилност није препозната или утврђена од стране судија за време загревања пре почетка утакмице, играчу који је на терену у тренутку почетка утакмице биће скренута пажња да мора отклонити неправилност у складу са Правилем 4:9.

Утакмица не сме почети докле год је "окривљени" играч на терену.

Играча и руководиоца екипе треба обавестити да, ако се прекршај у складу са Правилем 4:9 понови, сматраће се као неспортско понашање, те ће сагласно Правилу 17:5 став 2, и "коришћењем" 8:7, за резултат имати прогресивно кажњавање за играча према Правилу 8:8а или 8:9.

Потом ће се почетно бацање извести у складу са Правилем 10:1 став 1.

- 2.2 У случају да играч са заштитном маском ступи на терен током игре, без обзира што прекршај није начињен или препознат, судије или мерилац времена / делегат морају одмах дати тајм-аут и прекинути игру због могуће опасности угрожавања других играча.

Играчу ће бити указано на чињеницу да мора отклонити неправилност према Правилу 4:9.

Играча и руководиоца екипе треба обавестити да, ако се прекршај у складу са Правилем 4:9 понови, сматраће се као неспортско понашање, те ће сагласно Правилу 17:5 став 2, и "коришћењем" 8:7, за резултат имати прогресивно кажњавање за играча према Правилу 8:8а или 8:9.

Утакмица ће се наставити са слободним бацањем за противнички тим у складу са 13:1а (или седмерцем у случају да је игра прекинута у јасној ситуацији за постојање гола; 14:1а).

- 2.3 У случају да играч који носи маску за лице уђе на терен опет, упркос раније датом савету судије или мериоца времена / односно делегата, биће дат тајм-аут да би одмах прекинули утакмицу због потенцијалног ризика довођења других у опасност.

У складу са 8:8а (провокативно понашање) окривљени играч ће добити 2 минута искључења (16:3ф).

Играч мора напустити терен да би се отклонила неправилност.

Играчу ће бити дозвољено да опет учествује у игри после истека његових 2 минута искључења и након што је отклонио неправилност.

Утакмица ће се наставити са слободним бацањем за противнички тим у складу са 13:1а (или седмерцем у случају да је игра прекинута у јасној ситуацији за постојање гола; 14:1а).

- 2.4 У случају да играч који носи маску за лице уђе на терен опет током игре, судије или мерилац времена / односно делегат ће дати тајм-аут да би прекинули одмах игру због потенцијалног ризика угрожавања других.

Играчево поновљено неспортско понашање се сматра "озбиљним" неспортским понашањем према Правилу 8:9а.

Играч ће бити дисквалификован према Правилу 16:6б.

Одредбе утврђене у 16:7 и 16:8, ставови од 1 до 4, биће разматране.

Утакмица ће се наставити са слободним бацањем за противнички тим у складу са 13:1а (или седмерцем у случају да је игра прекинута у јасној ситуацији за постојање гола; 14:1а).